

Miksi en voi osallistua maallikkojen asettamaan ehtoolliseen rukoushuoneissa?

Lainsäädäntömme ja hyvinvointimme nousevat kirkkomme opetuksesta

Suomessa kirkko on vaikuttanut, opettanut ja kouluttanut 850 vuotta. Kirkko opetti kansan lukemaan, on opettanut Raamattua ja Katekismusta, on pitänyt kinkereitä, kansakoulun isänä tunnetaan pappi Uno Cygnaeus. Kirkon toimesta vuosisatojen aikana on syntynyt kulttuuri, josta suomalainen lainsäädäntö nousee. Kukaan ei pakota vaimoani pukeutumaan burkhaan, voin turvallisesti mielin lähettää teini-ikäisen tyttärenti kouluun, kukaan ei pakota teini-ikäistä poikaani sotimaan, kukaan ei uhkaa minua aseella harjoittaessani uskontoa. Suomalainen lainsäädäntö on nojannut juutalaiskansalle Mooseksen toimesta annettuun kymmeneen käskyyn. Ihmisen historiassa tämä pohja on ollut menestyksekkäs muihin suuriin maailmanuskontoihin verrattuna. Isoisämme ovat verellään puolustaneet kotia, uskontoa ja tätä kulttuuriamme. Esikoislestadiolaisuudessa meille on lapsuudesta aina opetettu kirkon olevan suojamuuri, niin kauan kuin kirkon kellot soivat, meille soi rauhankellot.

Nyt esikoislestadiolaisena tunnen että minua on petetty. Yhdessä hetkessä heitämme kirkon pois elämästämme kuin vanhan rukkasen? Mitään arvoa ei nähdä sillä, että Jumala armossaan on rakastanut Suomen kansaa antaessaan kirkon opetuksen vaikuttaa vuosisatojen ajan? Esikoislestadiolaisuutta ei olisi olemassa ilman kirkkoa. Se on syntynyt kirkon sisälle kirkon papin toimesta. Esikoislestadiolaisuus ei arvosta juuriaan. Esikoislestadiolaisissa sananpalvelijoissa on viime aikoina esiintynyt samanlaista uhoa, kuin itäisessä naapurimaassamme: minä olen vahva, minulla on voimaa, minä uskallan, teen mitä haluan.

Raamattu ei vahvista Lapin vanhinten asemaa Jumalan sanan yläpuolelle

Helsingin 2015 mikkelinpäiväkokouksissa todettiin, että keskusteluja sakramenttiasiaista jatketaan. Tämä on todettu myös lähetyskirjeessä. Keskustelut jatkuivat 8.10.2015 Lahdessa sananpalvelijoiden kokouksessa. Kokouksen päätös oli, että sakramenttiryhmä vahvistettuna Sitalan Sakarilla jatkaa keskustelua lapin vanhinten kanssa. Lahden isoihin seuroihin 17.-19.10.2015 tuli tieto ilmeisesti Raimo Haimilahdelta, että Lapin vanhimmat ovat torjuneet keskustelun. Heidän mielestään neuvot on annettu ja keskusteluja ei tarvita. Olen hämmentynyt, eikö keskustelukaan enää kelpaa työväliseksi? Millä muulla tavalla kristityt ovat voineet työtä tehdä? Eikö sanat ole ainoa väline yhteyden löytymiseksi?

30 sananpalvelijaa on lähettänyt lapin vanhimille vetoituksen, että he peruisivat antamansa neuvon sakramenttikysymyksessä. Kyse on siitä, säilyykö herätysliike yhtenäisenä? Edellä kerrotun perusteella on odotettavissa, että he torjuvat myös tämän vetoituksen. On odotettavissa, että nämä 30 sananpalvelijaa ja osa lähetysmiehistä tulevat saamaan sanktiot vastustavasta toiminnastaan.

Lapin vanhimmat ovat systemaattisesti torjuneet Raamatun arvovallan ylimpänä auktoriteettina. Lampaidensa tukemana he ovat ylpistyneet asettuen Jumalan Sanan yläpuolelle. Sakramenttiasiaassa syntyvä päätös toimittaa ne itse maallikkovoimin - tulee lisäämään tätä ylpeyttä eli hengellistä sokeutta. Muutos johtaa lapinmiesten täydelliseen tulkintaoikeuteen opillisissa kysymyksissä. **Kysymyksessä ei ole pelkästään sakramenttien hoitaminen itse, vaan myös niiden merkityksen muuttaminen.**

Olemme vuosikausien ajan sietäneet, rakastaneet, ymmärtäneet, taipuneet, nöyrytyneet, alistuneet, hyväksyneet, keskustelleet, riidelleet, antaneet anteeksi lapin hallinnolle. Olemme tehneet kaikkemme säilyttääksemme esikoislestadiolaisuuden yhtenäisenä. Viimeisen parinkymmenen vuoden ajan, lähes joka kerta lapin lähetyksen jälkeen Suomen esikoislestadiolaiseen seurakuntaan on syntynyt kaaos. Tämä kaaos on tyypillisesti kestänyt muutamista kuukausista vuoteen. Lapin vanhimmat ovat saaneet tämän kaaoksen aikaan Raamatun vastaisella opetuksellaan, vaikkakaan kaikki heidän opetuksensa ei ole Raamatun vastaista.

Meille esikoislestadiolaisuudessa on syntynyt alusta alkaen kulttuuri, jossa hengellinen hallinto hoidetaan lapin vanhinten toimesta. Kristinuskossa on kuitenkin niin, että lapin vanhintenkin tulisi alistua Jumalan Sanan alaisuuteen. Pyhän Hengen ilmoitus on sidottu Sanaan. Jumala on antanut ilmoituksensa, joka on Hänen Poikansa. Ilmoitus on Raamattu. Raamatun punainen lanka on Jeesuksen sovitustyö. Pelastus. Jumala ei anna ilmoituksia meille ohi Raamatun. Jos joku saa Pyhän Hengen ilmoituksen, sen tulee pohjautua Raamattuun. Mainittakoon vielä, että minulla ei ole lapin vanhimpia vastaan henkilökohtaisesti mitään. Kunnioitan heitä ihmisinä ja kristittyinä, mutta sananpalvelijan tehtävässä tulee asettua palvelijan rooliin, ei määrääväksi päällepäsmäriksi.

Ehtoollisen merkitys

Kirkkohistoriasta voimme todeta ehtoollisen olleen erityisen keskeinen ja tärkeä, tästä syystä monien riitojen kohteena, onhan sen keskiössä itse Jeesus, jonka ruumiin ja veren saamme nauttia. Meidän suhteemme Suomen ev.lut kirkkoon ei tässä kiistassamme ole niin tärkeä, kuin se, mitä itse ehtoollinen merkitsee. Kyse on suhteestamme sovituksiin. Ateriaan, jossa tulemme sovitetuksi Jumalan kanssa.

Juutalaisten viettämää pääsiäisateriaa vietettiin ja vietetään israelilaisten Egyptin orjuudesta vapautumisen muistona. Jeesus antoi tälle aterialle uuden merkityksen, joka siirtyi ehtoollisperinteeseen. Juutalaisten pääsiäisateria silti kuvaa myös ehtoollisen ydintä, vapautumista orjuudesta, synnin orjuudesta. Jeesus tarjoaa ehtoollisessa itsensä, jotta synnin orjuus ei koituisi kohtaloksemme.

Lutherin toimista syntyi uskonpuhdistus, jonka seurauksena syntyi kirkkokuntia. Luterilaisten kirkkojen ehtoollisyhteyden ulkopuolelle jäivät reformoidut kirkot, sekä ns. vapaat suunnat, jotka selittävät Jeesuksen sanojen "Tämä on minun ruumini" tarkoittavan "Tämä merkitsee minun ruumistani."

Vaikka on kyse yhden sanan muutoksesta. Asia on olennainen. Teologit puhuvat tässä yhteydessä ehtoollisen reaalipreesensistä. Se tarkoittaa **Kristuksen todellista läsnäoloa pyhitetyssä ehtoollisleivässä ja viinissä**. Todellisen läsnäolon vastakohtana on ajatus hengellisestä eli vertauskuvallisesta läsnäolosta. Ehtoollisen sakramentissa pappi konsekroi eli pyhittää ehtoollisaineet. Pappi lausuu sanat, joita Kristus käytti asettaessaan ehtoollisen sakramentin: *Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini. Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki. Tämä malja on uusi liitto minun veressäni*. Kristuksen ruumis ja veri ovat todellisesti läsnä ehtoollisaineissa järjelle käsittämättömällä tavalla. Sakramentti on uskon salaisuus, jota ei voi selittää.

Reformoiduissa kirkkoissa ja niiden pohjalta syntyneissä uskonnollisissa liikkeissä ehtoollinen ymmärretään yleensä muisto- ja tunnustusateriaksi, jossa Pyhä Henki on läsnä, mutta ei toimi luotujen ehtoollisaineiden välityksellä. Euroopan reformoidut kirkot ovat myöhemmin jossain määrin hyväksyneet reaalipreesensin ekumeenisissa keskusteluissa. Luther kävi aikanaan taistelua ehtoollisen reaalipreesensin puolesta. Kyse oli tosiaan yhdestä sanasta ja piti kiinni siitä, että "*tämä on*", vastustaen ajatusta "*tämä merkitsee*".

Ehtoollisen vastaanottaja saa syntinsä anteeksi. Kun Kristukseen luottaen otamme vastaan leivän ja viinin, se on hengellinen ateria, joka yhdistää meidät Kristukseen ja lisää meissä rakkautta lähimmäisiimme.

Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen? Leipä on yksi, ja niin mekin olemme yksi ruumis, vaikka meitä on monta, sillä tulemme kaikki osallisiksi tuosta yhdestä leivästä. (1. Kor. 10:16-17)

Pelkkä syöminen ja juominen eivät saa sitä aikaan. Jumala synnyttää luottamuksen siihen, että Kristuksen ruumis on elämän leipä ja Kristuksen veri on kuolemattomuuden lähde.

Ehtoollinen on myös yhteyden ateria, joka ilmaisee ja vahvistaa Kristuksen ja syntisen välistä yhteyttä. Se ilmaisee myös kristittyjen keskinäistä yhteyttä ja ehtoollista viettävän seurakunnan yhteyttä jo perille päässeisiin uskoviin. Se on muistoateria, jonka Kristus asetti sanojensa ja tekojensa muistoksi. Muistaminen ei rajoitu vain ristin ja ylösnousemuksen tapahtumiin, vaan koskee Jeesuksen kaikkia sanoja ja tekoja. Viime kädessä kaikkia Jumalan pelastustekoja.

Ehtoollinen on jo nimensä puolesta kiitosateria, eukaristia, jossa kiitetään Jumalaa luomisen lahjoista ja Kristuksen sovitustyöstä. Se on uhriateria. Vapahtajan oman käskyn mukaisesti seurakunta muistaa ehtoollisella Kristuksen ristillä antamaa kertakaikkista uhria. Pelastus ei perustu ihmisen ansiollisiin tekoihin, vaan siihen, mitä Kristus itse on tehnyt meidän puolestamme.

Ehtoollinen on uskon tunnustamisen ja vahvistamisen ateria. Se ennakoi taivaan juhla-ateriaa, jota seurakunta viettää ehtoollisrukouksen sanoin "yhdessä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa". Seurakunta saa jo nyt esimakua Kristuksen ja hänen seurakuntansa juhailosta iankaikkisessa elämässä.

Kirkkojen yhteyspyrkimyksissä pidetään tärkeänä sitä, että eri kirkoilla on riittävän samankaltainen käsitys ehtoollisen merkityksestä, ennen kuin polvistutaan yhteiseen pöytään. Esimerkiksi Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on ehtoollisyhteys myös anglikaanisten kirkkojen kanssa. Kirkon jäsen siis voi osallistua ehtoolliseen ulkomailla luterilaisessa tai anglikaanisessa messussa. Katolisen kirkon ja ortodoksisen kirkon kanssa sen sijaan ei ole ehtoollisyhteyttä.

Ehtoollinen on vapaasta suunnista tuleville adiafora (= ehdonvallan kysymys, asioita, jotka eivät ole ehdottomia). Tällöin ehtoollisesta voidaan olla eri mieltä, eikä se silti ole yhteyden esteenä. Tästä syystä esim. helluntailaisille ei useinkaan ole ongelma tulla luterilaisten ehtoollispöytään. Luterilaiset puolestaan edellyttävät, että ehtoollisen olemuksesta ja lahjasta ollaan yksimielisiä, muuten yhteyden ateria on teeskentelyä ja tällöin särkee Kristuksen ruumista. Tunnustuskirjojen (CA VII) mukaan tarvitaan yksimielisyys 'evankeliumin julistamisesta ja sakramenttien oikeasta toimittamisesta.' Tämä on sekä minimi, että maksimi edellytys ehtoollisyhteydelle. Enempää ei saa vaatia eikä vähempi riitä, muutoin on vaara, että laki ja evankeliumi sekoittuisivat toisiinsa. Kun rukoushuoneilla aloitetaan maallikoiden toimesta hoitamaan sakramentit, kirkkohistoriasta tarkasteltuna kyse on uuden kirkon perustamisesta. Sakramentit ovat yhdistävä tai jakava tekijä. "Uuden kirkon" ehtoollisella käydessä on eettisesti kyseenalaista tehdä se edelleen kirkon jäsenenä. Ei siitä kukaan rankaise tai esitä mitään vaatimusta yksittäiselle seurakuntalaiselle, ei kukaan estä kirkon jäsentä käymässä ehtoollisella vapaaseurakunnassa tai helluntaikirkossakaan. Ongelma on enemmän todellinen papeille ja ehkä myös sananpalvelijoille, joilla on vastuu laajemmasta yhteisöstä.

Ehtoollisen syvimmästä merkityksestä on hyvä olla varma ja selkeä käsitys. **On tärkeää, että ehtoollisen jakava yhteisö opettaa ehtoollisen olevan ensisijaisesti sovitusateria. Ateria, jossa saadaan synnit anteeksi. En pidä riittävänä muistoateria tai yhteysateria ajattelua.** Muisto- ja yhteysateria pitää sisällään myös sovituksen, mutta meidän kontekstissämme ymmärrämme muistoaterialla jotain muuta. Tästä syystä en osallistu esimerkiksi helluntailiikkeen tai vanhoillislestadiolaisten ehtoolliseen. Luterilaisessa kirkossamme tässä tärkeimmässä asiassa ei ole epäselvyyttä. Kirkko on myös sakramenttien opin suhteen toiminut suojamuurina, opin puhtauden vartijana perustaen edelleen oppinsa Raamattuun ja luterilaisiin tunnustuskirjoihin. Totta on, että käytännössä iso osa kirkon papeista toimii toisin. Niin on aina ollut. Emme löydä puhdasoppista seurakuntaa maan päältä.

Syntien anteeksi saamisesta ehtoollisessa ei saa jäädä epävarmuutta. Näin saattaa käydä, jos ehtoollinen ymmärretään pelkästään esimerkiksi muistoateriaksi. Jos onkin niin, että opetus ehtoollisesta tällä hetkellä osalla sananpalvelijoista on pääpiirteissään oikea, onko se sitä myös viiden vuoden päästä? Esikoislestadiolainen herätysliike ei edusta pysyvyyttä, eikä jatkuvuutta opillisten asioiden tarkkuudessa, laadussa, eikä säilyttämisessä. Viime kädessä kyse on myös luottamuksesta.

Tämän tärkeimmän asian lisäksi on myös muita perusteita. Teologit puhuvat Apostolisesta suksessiosta. Se tarkoittaa apostolista seuraantoa, joka on apostoleista asti juontuva piispojen virkaan vihkimisen ketju. Jeesuksen valitsevat 12 apostolia

olivat kirkon tukipylyväitä, jotka valitsivat seuraajansa ja asettivat heidät piispoiksi kättenpäällepanemisen kautta. Näin apostolinen virka on jatkunut Kristuksesta apostolien ja heidän valitsemiensa henkilöiden kautta aina meidän päiviimme saakka. Papin virka edustaa Kristusta lukiessaan ehtoollisen asetussanoja, vaatetus kertoo siitä, että pappi on silloin aivan erityisessä tehtävässä. Jumala on viran asettanut. Herätysliikkeen sananpalvelijat eivät ole tästä pappien saamasta apostolisesta seuraannosta osalliset, vaikka näin usein selitellään ja väitetään.

Olemme tehneet kaiken, taipuneet kaikkeen, mikä on mahdollista. Mikään ei ole tarpeeksi. Meillä ei ole velvollisuuksia seurata harhaopettajia.

"Karta harhaoppista ihmistä, kun ensin olet ojentanut häntä kerran tai kahdesti" (Tiit 3:10).

Kehotan teitä, veljet, varomaan niitä, jotka saavat aikaan eripuraisuutta ja houkuttelevat teitä luopumaan niistä opetuksista, jotka olette saaneet. Pysykää heistä erossa. (Room. 16:17)

Teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka julistavat totuudenvastaisia oppeja vetääkseen opetuslapset mukaansa (Apt. 20:30)

Pieni määrä hapatetta hapattaa koko taikinän. (Gal. 5:9)

Jos teitä jossakin talossa tai kaupungissa ei oteta vastaan eikä teidän sanojanne kuunnella, lähtekää sieltä ja pudistakaa pöly jaloistanne. (Matt. 10:14)

He ovat lähtöisin meidän joukostamme, mutta he eivät olleet meidän joukkoamme. Jos he olisivat kuuluneet meihin, he olisivat pysyneet keskuudessamme. Mutta täytyihän käydä ilmi, etteivät kaikki kuulu meihin. (1 Joh. 2:19)

Jos esikoislestadiolaisuudessa edellä kerrottu opillinen asia hoituu kuntoon, en näe estettä osallistua ehtoolliselle. Mutta tätä en kuitenkaan tekisi kirkon jäsenenä. Kyseessä on kaksi eri kirkkoa, sakramentit rajapyykkinä.

Jos esikoislestadiolaisuuden taustalla onkin sakramenttien sijasta tavoitteena pyhien kirkko, josta Luther käyttää nimitystä hurmahenkiset. Syntyy jälleen opillinen ongelma, este yhteydelle. Tämä epäily nousee siitä, että esikoislestadiolaiset eivät ole tyrmänneet kirkossa jaettavia sakramentteja. Ne ovat esikoislestadiolaisten mielestä edelleen päteviä pappien jakamina. Ei ole vaadittu lasten uudelleenkastamista tai esitetty väitteitä, että ehtoollisessa ei olisi saatu Kristuksen ruumista ja verta syntien anteeksi saamiseksi.

Tällä hetkellä esikoislestadiolaisten tapa napata sakramentit noin vain itselleen puhtaisiin käsiin tutkimatta kirkkolakia ja Raamattua tarkasti ei herätä luottamusta. Ajatuksena on saada sakramentit "puhtaisiin käsiin", mutta ei kuitenkaan olla

kiinnostuneita siitä, mitä kirkkolaki ja -järjestys asiasta sanoo. Tällöin tulee tunne, että sakramentit jaettaisiin rikollisista käsistä puhtaiden sijasta.

Ja kun laittomuus lisääntyy, monien rakkaus kylmenee (Matt 24:12)

En kuitenkaan tällä kirjoituksella tahdo olla estämässä kenenkään ehtoollista. Meille on kansakuntana hätätilanteissa annettu sakramentit olosuhteista riippumatta. En epäile sitä, etteikö vapaissa suunnissakin ja esikoislestadiolaisessa yhteisössä voisi nauttia yksilönä ehtoollisen syntien anteeksi saamiseksi, kun huomio kiinnittyy Kristukseen, sanoihin.

Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja sanoi: "Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni."

Samoin hän otti aterian jälkeen maljan ja sanoi: "Tämä malja on uusi liitto minun veressäni. Niin usein kuin siitä juotte, tehkää se minun muistokseni."

Niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tästä maljasta, te siis julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kun hän tulee.

Niinpä se, joka arvottomalla tavalla syö tätä leipää ja juo Herran maljasta, tekee syntiä Herran ruumista ja verta vastaan.

Jokaisen on tutkittava itseään, ennen kuin syö tätä leipää ja juo tästä maljasta.

Se, joka syö ja juo ajattelematta, että kysymys on Kristuksen ruumiista, syö ja juo itselleen tuomion

(1 Kor. 11:23–29)

Varmaa on se, että kerran Jeesus palaa takaisin ja noutaa omansa. Jeesus varoittaa harhoista kirkon sisällä. Monia vääriä profeettoja nousee ja he eksyttävät monia. Jeesuksen paluupäivää emme tiedä. Mutta meidät on kutsuttu Karitsan hääaterialle!

Ja hän sanoi minulle: "Kirjoita: Autuaat ne, jotka ovat kutsutut Karitsan hääaterialle!" Vielä hän sanoi minulle: "Nämä sanat ovat totiset Jumalan sanat". (Ilm 19:9)

Tapani Ihalainen